

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken: Civilsamhället framför sin åsikt!

I yttrandet 58/2012 upprepar EESK sin uppmaning till Europaparlamentet, rådet och kommissionen att bibehålla **en solid budget för den gemensamma jordbrukspolitiken**. Anslagen bör åtminstone vara lika stora som under pågående budgetperiod.

EESK välkomnar ansträngningarna för att överbrygga skillnaderna mellan nivån på det stöd som jordbrukare i olika medlemsstater mottar. De viktigaste dragen i den framtida gemensamma jordbrukspolitiken vad gäller **omfördelningen av finansiella resurser mellan medlemsstaterna** bör vara balans, rättvisa och pragmatism, med hänsyn till jordbrukets mångfald i Europa.

I vissa medlemsstater som fortfarande använder sig av den tidigare betalningsmodellen kommer dessutom kravet på konvergens både mellan de nationella anslagen och **inom landet** att skapa problem. I dessa fall kommer det att krävas flexibilitet när det gäller den interna konvergens samt en längre övergångsperiod och successivt införda ändringar under denna period.

EESK ger sitt stöd till en stegvis minskning genom **införande av ett tak** för direktstödet, vilket även framgår av tidigare yttranden, och uppmanar kommissionen att anta en genomförandemetod som tar hänsyn till särdragen hos företag som består av kooperativ eller sammanslutningar av jordbruksproducenter.

EESK ställer sig bakom beslutet att införa ett förenklat stödprogram för **småskaligt jordbruk**, men befarar att det stöd som kommissionen föreslår inte är tillräckligt med tanke på de småskaliga jordbrukens utveckling.

Kommittén är mycket väl medveten om svårigheterna med att **definiera begreppet aktiv jordbrukare**, men vill ändå föreslå att faktorer som produktion och saluföring av jordbruksprodukter samt skapandet av allmännyttiga varor och tjänster bör ingå i denna definition.

EESK stöder kommissionens förslag om att man bör överväga att göra **unga jordbrukare** till en av unionens prioriteringar för landsbygdsutveckling, bl.a. genom att införa tematiska delprogram inom landsbygdsutvecklingsprogrammen. Kommittén välkomnar dessutom i särskilt hög grad förslaget att inom ramen för första pelaren införa inkomststöd till unga jordbrukare som startar jordbruksföretag.

Miljöanpassningskomponenten i första pelaren är ett sätt att skapa en starkare och tydligare koppling mellan direktstöden och de kollektiva miljömässiga nyttigheter som jordbruket ger upphov till. Kommittén anser att detta system bör vara enkelt och säkerställa miljöresultat från alla jordbrukare i hela EU.

EESK har redan tillkännagett att **bevarandet av den biologiska mångfalden** är en nödvändig och central uppgift som inte bara är en etiskt och moralisk förpliktelse, utan också har strategiskt betydelse på lång sikt. Det finns tillräckligt med ekonomiska orsaker till att agera snabbare och effektivare.

Kommittén betonar att man måste se till att viktiga aspekter av **andra pelaren** inte helt och hållet ignoreras. Därför är principen om att 25 % av medlen ska avsättas för miljö- eller klimatskyddsåtgärder viktig. Det borde också fastställas en minimimarginal för Leader-strategin.

Ett mycket positivt inslag i kommissionens förslag är de **europiska innovationspartnerskapen**.

EESK anser att man inom andra pelaren bör beakta det enorma problem som **torka**, jorderosion och ökenspridning utgör i EU:s södra regioner, och rekommenderar att en särskild åtgärd utformas för att hantera detta problem. Samtidigt bör man beakta de tilläggskostnader som uppstår till följd av dränering av jordbruksmark i EU-länderna i norr.

Med hänsyn till de svåra villkor som råder inom jordbruket i bergs- och öregionerna föreslår EESK att kommissionen utökar den medfinansieringsgrad på 85 % som gäller för mindre utvecklade regioner till att även gälla bergs- och öregioner. Den nya avgränsning som föreslås av **"andra missgynnade områden"** bör ses över.

För att medlemsstaterna ska kunna stärka sin politik för landsbygdsutveckling ska det bli möjligt för dem att **överföra medel** från direktstödsanslagen till landsbygdsutvecklingsanslagen. Samtidigt bör de medlemsstater vars direktstöd ligger på en nivå under 90 % av EU-genomsnittet ha möjlighet att överföra medel från landsbygdsutvecklingsanslagen till direktstödsanslagen. Kommittén rekommenderar att kommissionen ökar flexibiliteten för överföring av medel från andra till första pelaren från 5 % till 10 %.

Den extrema prisvolatiliteten under senare år är ett tecken på att det krävs bättre marknadsstyrningsinstrument. **Stabilisering av marknaden** är enligt EU-fördraget ett av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Stabila marknader är viktiga. Därför anser kommittén att uppsättningen av marknadsinstrument bör vara mycket ambitiösare för att undvika större prisfluktuationer.

Eftersom 77 % av livsmedelsmarknaden i de 27 medlemsstaterna kontrolleras av endast 15 handelskoncerner, anser EESK att det krävs insatser för att skapa balans mellan det kommersiella utbudet och **detaljhandels marknadsstyrka**. Man bör se över om konkurrenslagstiftningen räcker till för att förhindra marknadsdominerande strukturer och tveklaktig avtalspraxis.

Det är synnerligen viktigt att stärka jordbrukarnas och deras organisationers ställning i livsmedelskedjan för att kunna garantera bättre avkastning på marknaden. Det är även av största vikt att EU:s konkurrensregler anpassas så att producentorganisationer och kooperativ kan stärka sin marknadsställning. För att stärka jordbrukarnas förhandlingsstyrka i livsmedelsproduktionskedjan anser EESK dessutom att det är nödvändigt att skapa förutsättningar för att utveckla **korta livsmedelskedjor** som förvaltas direkt av jordbrukarna.

Verktygen för **riskhantering** bör hjälpa till att minska inkomstfluktuationerna och instabiliteten på marknaden. Förbättrade försäkringsprodukter och upprättande av gemensamma fonder bör hjälpa jordbrukare som drabbas av större prisvolatilitet och i högre grad utsätts för nya djur- och växtsjukdomar samt mer ofta förekommande dåliga väderförhållanden.

För att **Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter** ska få största möjliga effekt bör den enligt EESK inte användas för att stödja EU:s jordbruk.

EESK anser att den gemensamma jordbrukspolitiken måste vara det främsta instrumentet för att främja samarbete med konsumenterna och tillhandahållandet av relevant information om hur livsmedel produceras i alla led av förädlings- eller produktionskedjan. **Spårbarheten bör vara tydlig** för konsumenterna, som kan visa sig vara de bästa samarbetspartnarna när det gäller att uppnå en mer hållbar och miljövänlig europeisk jordbruksproduktion där bättre arbetstillfällen skapas.